

Wijkprogramma

West

2018-2023

“West aan Zet”

Versie: concept

Datum: 28 november 2017

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: Inleiding	2
1.1 Leeswijzer	2
Hoofdstuk 2: Participatie en programma 2008-2017	3
2.1 Wat is een wijkprogramma?	3
2.2 Bewoners aan Zet in West	3
2.3 Projecten programma 2008-2017	3
2.4 Participatietraject	3
Hoofdstuk 3: Korte typering wijk West	5
Hoofdstuk 4: Thema's in wijk West	6
4.1 Samenwerken: "Bewoner aan Zet"	6
4.2 Samenleven	6
4.3 Verkeer	7
4.4 Veiligheid	7
4.5 Groen	7
4.6 Recreëren in de wijk	8
4.7 Sterke en verbeterpunten in West	8
Hoofdstuk 5: Acties wijkprogramma West	9

Hoofdstuk 1: Inleiding

Het gemeentebestuur van Ridderkerk vindt het belangrijk dat er in alle wijken prettig gewoond en geleefd kan worden. Het wijkprogramma is een belangrijk spoorboekje bij het behouden en versterken van de kracht van wijken. De gemeente werkt daarbij samen met inwoners en maatschappelijke organisaties.

Dit wijkprogramma van West is de opvolger van het wijkontwikkelingsprogramma van West dat in 2008 is vastgesteld door de gemeenteraad. Bij het opstellen van dit programma is intensief samengewerkt met de inwoners en organisaties in West en met de maatschappelijke partners van de gemeente. Het voor u liggende programma is XXXX 2018 door de gemeenteraad van Ridderkerk vastgesteld.

1.1 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt toegelicht hoe dit wijkprogramma tot stand gekomen is. Ook vertellen we wat is uitgevoerd van het wijkontwikkelingsprogramma uit 2008.

In hoofdstuk 3 leest u enkele demografische wetenswaardigheden over West.

In hoofdstuk 4 ziet u een beschrijving van de gewenste ontwikkelingen in West.

De actiepunten om de gewenste ontwikkelingen te realiseren vindt u in hoofdstuk 5.

CONCEPT

Hoofdstuk 2: Participatie en programma 2008-2017

2.1 Wat is een wijkprogramma?

In een wijkprogramma staat een korte beschrijving van de huidige situatie in de wijk. Het gaat daarbij om de sociale omgeving, de manier waarop mensen met elkaar omgaan en de fysieke ruimte. Het programma kan gaan over alles wat in de wijk belangrijk is. In het programma staan de gewenste ontwikkelingen in de wijk op sociaal, ruimtelijk en verkeerskundig gebied voor de komende vijf jaar. Door de ontwikkelingen op diverse beleidsterreinen in het wijkprogramma samen te brengen, wordt een geïntegreerde aanpak gestimuleerd. Om de gewenste ontwikkeling te bereiken is in dit wijkprogramma een aantal acties opgenomen. Dit is in feite het belangrijkste deel van het wijkprogramma. De acties zijn realistisch, haalbaar en financieel uitvoerbaar.

Het wijkprogramma is een verdere invulling van bestaande kaders, zoals de Omgevingsvisie en de woningbouwstrategie. Voorheen maakten we een wijkontwikkelingsprogramma waarin ook werd herhaald wat al in andere beleidskaders vastgesteld was. Een wijkprogramma is meer gericht op het uitwerken van wensen en plannen voor de wijk in concrete acties. Na vijf jaar vindt een herijking plaats. Als er tussentijds nieuwe ontwikkelingen om aandacht vragen, dan worden deze onder andere met belanghebbenden uit de wijk besproken en kunnen er concrete acties worden opgenomen in het jaarplan. Het wijkprogramma is hiermee een dynamisch document waarmee steeds op nieuwe ontwikkelingen kan worden ingespeeld.

2.2 Bewoners aan Zet in West

In 2015 is het project Bewoner aan zet in Wijk West van start gegaan. Aan dit project werken Woonvisie en Riederborgh en de gemeente Ridderkerk samen met bewoners en andere organisaties die in West actief zijn. Dit project houdt in dat de wijkbewoners uitgedaagd worden om samen initiatieven op te zetten en zo van wijk West een mooie, leefbare wijk te maken. Inmiddels is dit project tussentijds geëvalueerd. Uit deze tussenevaluatie blijkt dat er een aantal mooie kleinschalige initiatieven zijn ontstaan, maar dat een beweging als deze meer tijd vraagt om tot ontwikkeling te komen. Dit wijkprogramma heeft de intentie de beweging die is ingezet in de komende jaren verder te ontwikkelen.

2.3 Projecten programma 2008-2017

In het wijkontwikkelingsprogramma uit 2008 zijn gewenste ontwikkelingen benoemd, waarna deze als projecten zijn uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma. De acties in het uitvoeringsplan zijn afgedaan. Sommige acties zijn doorlopend van aard zoals het aanpakken van de geluidsoverlast en de luchtkwaliteit.

2.4 Participatietraject

Om te komen tot het wijkprogramma wordt breed informatie verzameld en verwerkt tot een concreet plan van aanpak. De wens was om samen met bewoners het plan te schrijven en op deze manier niet alleen input maar ook commitment te borgen. Een uitgebreide bundeling van de opbrengst van de participatie vindt u in het Participatieboekje (wordt toegevoegd als wijkprogramma wordt aangeboden aan de gemeenteraad).

Gedurende het traject is een groep bewoners betrokken geweest als meedenkers en meelezers. Verder is er in verschillende vormen en op verschillende momenten inspraak door bewoners geweest als voeding voor thema's en oplossingsrichtingen. Een eis aan het participatietraject van dit wijkprogramma is geweest dat iedere bewoner kans heeft gehad zijn of haar inbreng te hebben.

Momenten en manieren van participatiemomenten varieerden per buurt. Dit hing samen met kansen en mogelijkheden die er in een buurt waren. Wanneer er bijvoorbeeld al een natuurlijk moment in de buurt was om bij aan te sluiten dan is dat benut om bewoners te spreken, voorbeelden daarvan zijn de opening van een speeltuin, burendag bij basisschool de Klimop en de braderie in West. Bij de participatiemomenten zijn 5 kernvragen gesteld over wat goed gaat, wat zwak is, wat sterk is, een kans is en wat de eigen rol daarbij is.

Wat is er gedaan?

Buurtentent	Acaciastraat, Beukenhof, Jonkheer Savornin Lohmanstraat, Meidoornlaan, pleinonderzoek tijdens jaarfeest.
Jongerenonderzoek	Digitale enquête onder groep 7 en 8 Klimop, ambulante onderzoek 12+.
Aanbellen in de wijk	Vuurdoornlaan, Ferdinand Bolstraat, Eikendreef.
Tafelgesprek	Sportverenigingen, ouderkopgroep Klimop, rondetafelgesprek met wethouder verantwoordelijk voor Leefbaarheid in de wijken, check speerpunten tijdens bijeenkomsten Bewoners aan Zet, collegebezoek aan de wijk.
Analoog/ Digitaal	Aankondiging en oproepen in het gemeentejournaal, Facebook.
Onderzoek hoogbouw	Bewonerscommissie heeft bij alle hoogbouw de enquêtes uitgezet.
Cliëntenraadpleging	Riederborgh heeft haar bewoners langs de 5 puntenlijst bevraagd.

CONCEPT

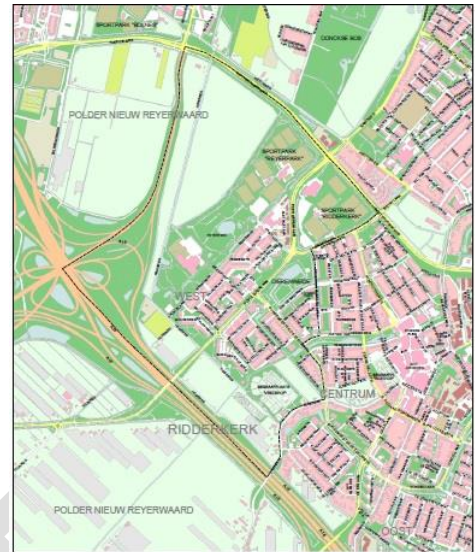
Hoofdstuk 3: Korte typering wijk West

Wijk West is gelegen tussen de Rotterdamseweg aan de noordzijde, de rijksweg A 16 aan de westzijde, de Lagendijk aan de zuidzijde en de Groen van Prinstererweg aan de oostzijde, waar de wijk naadloos overgaat in de wijk Centrum.

De wijk wordt gekenmerkt door hoogbouw langs de rand aan de westzijde bij het Prunusplantsoen, het Goudenregenplantsoen en het Seringenplantsoen. In de wijk liggen 2 parken, het Reijerpark en het Lohmanpark.

Het winkelaanbod in de wijk is zeer beperkt, er is een supermarkt en weinig tot geen detailhandel. Langs de Populierenlaan staat een aantal bedrijfspanden.

In de wijk zijn 2 sportparken gelegen en het zwembad maakt onderdeel uit van de wijk.

		2017	
West	Alleenstaand	698	6.623
		40,8%	32,6%
	Huishouden met kind(eren)	265	5.056
		15,5%	24,9%
	Huishouden zonder kind(eren)	617	6.835
		36,1%	33,7%
	Eenouderhuishouden	131	1.789
		7,7%	8,8%
	Onbekend (GBAV)	0	0
	Totaal	1.711	20.303
			Ridderkerk
			Totaal

Tabel 1: Aantal huishoudens in West in 2017 vergeleken met Ridderkerk

De wijk had in 2016 3488 inwoners, waarvan 1488 inwoners van 65 jaar of ouder.

Ook kenmerkt de wijk zich door het grote aantal eenpersoonshuishoudens, ongeveer 40% van alle huishoudens bestaat uit één persoon. Dit zijn relatief veel oudere bewoners.

Wat verder opvalt in wijk West dat veel van de oudere bewoners al vele jaren in deze wijk wonen. Niet zelden zijn ze nog woonachtig in de woning die ze betrokken toen ze in de wijk kwamen wonen.

De laatste jaren stromen er veel nieuwe gezinnen in, met name in de grotere eensgezinswoningen, waarvan er veel in de wijk staan. Hierdoor verjongt de wijk langzaam aan.

Deze instroom leidt tot een mix van nieuwe en bestaande culturen in de wijk. Sommige bewoners van het eerste uur moeten wennen aan deze ontwikkeling. Andere bewoners zien het als een mooie nieuwe impuls voor de wijk.

Hoofdstuk 4: Thema's in wijk West

Tijdens het participatietraject is een aantal thema's naar voren gekomen dat in de wijk de aandacht behoeft. In deze paragraaf worden deze thema's toegelicht. In hoofdstuk 5 staan de acties die uit de aanpak op deze thema's voortvloeien.

4.1 Samenwerken: "Bewoner aan Zet"

Voortbordurend op het project "Bewoner aan Zet" is de inzet in dit wijkprogramma dat bewoners van wijk West actief zijn in projecten en activiteiten in hun eigen wijk en waar mogelijk het initiatief nemen voor deze activiteiten. Dat betekent dat bewoners in staat gesteld moeten worden om die rol op zich te nemen. Wat bewoners daarvoor nodig hebben, wordt met hen besproken.

Een beweging als deze vereist ook een bepaalde mindset bij de organisaties die in de wijk actief zijn. Organisaties moeten werken vanuit de vraag van de bewoners. In het antwoord op die vraag staat centraal dat de bewoners uiteindelijk in staat zijn samen de vraag in de wijk op te pakken. Organisaties zijn er om bewoners te ondersteunen, maar niet om het van de bewoner over te nemen. Organisaties gaan met de bewoners van West in gesprek om vast te stellen wat de bewoners aan ondersteuning nodig hebben. Ook bij het bepalen van de ondersteuningsbehoefte is de vraag van de bewoner leidend.

Samenwerking tussen organisaties in de wijk betekent ook kritisch onderzoeken aan welke vakgebieden in de wijk behoefte is en in welke mate deze aanwezig zijn. De aanwezigheid van organisaties en professionals in de wijk moet de beweging om bewoners meer aan zet te krijgen niet in de weg staan. Als vanuit professionele organisaties al snel een aanbod wordt geleverd op de vraag van bewoners, zullen deze minder snel zelf het initiatief pakken.

4.2 Samenleven

In wijk West stromen met name jonge nieuwe wijkbewoners in waardoor de wat vergrijsde wijk langzaam toch ook wat jonger wordt. Deze nieuwe instroom geeft soms wat spanning met de oudere wijkbewoners, die vaak al lang in de wijk wonen. De nieuwe instroom in de wijk bestaat deels ook uit mensen met een andere achtergrond, meer stedelijk en vaker met een migratie-achtergrond. Daardoor ontstaat er spanning tussen de in de wijk aanwezige cultuur en culturen die van buitenaf instromen in de wijk.

Het is zaak de sociale verbanden in de wijk te versterken. Daardoor leren mensen elkaar kennen en kunnen mogelijke spanningen worden tegengegaan. Daarbij moet ook oog zijn voor individuele bewoners die zich verenigen of aansluiten bij bestaande verbanden.

Er is een wijkcentrum in de wijk, de Gasterij. Bewoners ervaren het wijkcentrum echter niet als een centrum voor alle wijkbewoners, het aandeel senioren dat gebruik maakt van het wijkcentrum is relatief hoog en daarmee bepalend voor het activiteiten aanbod in het wijkcentrum. Er is behoefte aan een wijkcentrum dat meer wijkbewoners aanspreekt. Het aanbod van activiteiten in het wijkcentrum moet dan afgestemd zijn op de behoefte van verschillende bewonersgroepen in West.

Op sportpark Reijerpark zijn 3 sportverenigingen gehuisvest met elk een eigen accommodatie. De sportverenigingen vinden dat zij ook een functie voor de wijk kunnen hebben. Bijvoorbeeld door hun accommodaties beschikbaar te stellen voor wijkactiviteiten en natuurlijk ook door de sportieve wijkbewoners een plek te bieden voor hun activiteiten. Doel in de komende jaren is dan ook de wijk en (sport-) verenigingen met elkaar in verbinding te brengen.

4.3 Verkeer

Wijk West wordt doorkruist door een aantal drukke verkeersaders. Het oversteken van deze drukke wegen zoals oa de Burgemeester De Zeeuwstraat en de Populierenlaan is een zorg, bewoners ervaren dit als onveilig. Samen met bewoners zal gekeken worden of er mogelijkheden zijn het oversteken veiliger te maken.

Een veel gehoorde wens is dat er minder hard gereden wordt door de wijk. Naast de Burgemeester De Zeeuwstraat geldt dit ook voor de kleiner straten in de wijk zoals de Acaciastraat, de Jasmijnstraat en de Boksdooornstraat. Uit (landelijke) onderzoeken blijkt dat het nogal eens de bewoners uit de straten zelf zijn die te hard rijden. Daarom zal worden ingezet op gedragsverandering, onder andere door elkaar aan te spreken.

Het vrachtwagenverkeer door de wijk is een zorg. Om te beginnen zal in beeld worden gebracht wat de aard en de intensiteit van het vrachtverkeer in de wijk is.

In wijk West zijn sportverenigingen, scholen en een zwembad gelegen. Met name als deze allemaal volop in gebruik zijn levert dat druk op de wijk op die bestaat uit een grote vraag naar parkeerplaatsen en drukte op de weg. Onderzocht zal worden hoe met name in de directe omgeving van genoemde voorzieningen de verkeer- en parkeer- situatie verbeterd kan worden.

4.4 Veiligheid

Wijk West wordt over het algemeen als een veilige wijk ervaren, maar ook in West komen incidenten voor zoals woninginbraak of fietsendiefstal. Daardoor is bij bewoners een behoefte waarneembaar om extra aandacht aan veiligheid te besteden. Het stimuleren van het gebruik van Whatsapp-groepen voor veilige buurten en het versterken van de Buurtpreventie West kan hierbij helpen.

Gelet op het grote aantal ouderen dat woonachtig is in de wijk is het bevorderen van de veiligheid in de wijk voor senioren, onder andere door voorlichting en preventie, noodzakelijk.

Er is de wens om de veiligheid rondom sportverenigingen, scholen en zwembad te vergroten. Fietsendiefstal en jeugdoverlast komt ook op deze plekken voor.

4.5 Groen

Met de ligging van wijk West vrijwel pal naast de A16 en knooppunt Ridderster is de aanwezigheid van verkeerslawaaï en fijnstof een belangrijk thema in de wijk. Veel bewoners ervaren overlast van het vele geluid van voorbijrazend verkeer en de aanwezigheid van fijnstof in de lucht. Het verbeteren van de milieusituatie in de wijk, met name een vermindering van geluid en fijnstof, is een belangrijke doelstelling voor de komende jaren.

Het plaatsen van windmolens in Nieuw Reijerwaard houdt veel wijkbewoners bezig. Er zijn zorgen over de mogelijke overlast die de wijk van de windmolens zou kunnen ervaren.

Het Reijerpark en het Lohmanpark zijn mooie groene oases in de wijk. Er zijn wel veel klachten over de slechte staat van fiets- en wandelpaden in de parken, de beschikbaarheid van bankjes en prullenbakken schiet voor menig gebruiker ook tekort. Het onderhoud van het Reijerpark en het Lohmanpark verbeteren, is dan ook een veelgehoorde wens. Daarbij hoort ook het verminderen van het zwerfvuil in de omgeving van het Farel College.

Het verduurzamen van de woningvoorraad levert een bijdrage aan het verbeteren van het klimaat. Daarom start Woonvisie in West met het project "0-op de meter"-woning, waarbij woningen zo worden verbouwd dat zij in hun eigen energiebehoefte kunnen voorzien.

4.6 Recreëren in de wijk

De aanwezigheid van twee mooie parken in de wijk biedt de wijkbewoners de mogelijkheid op relatief korte afstand van de natuur en de buitenlucht te genieten. Versterking van de aanwezige functies in het Lohmanpark en het Reijerpark kan dit gebruik bevorderen. Daarbij wordt onder andere gedacht aan het verbeteren van de looppaden in de parken, het natuurlijk spelen in het Reijerpark en de dierenweide in het Lohmanpark. Aandachtspunt daarbij is dat het beheer van de dierenweide Lohmanpark, dat gedaan wordt door leerlingen van het Maxima College en vrijwilligers, toekomstbestendig gemaakt moet worden.

Er is reeds een begin gemaakt met de herinrichting van sportpark Reijerpark. Er wordt op dit sportpark een nieuwe sporthal gebouwd samen met een nieuw clubhuis voor KCR. Ook worden de sportvelden gedeeltelijk herschikt.

4.7 Sterke en verbeterpunten in West

In de volgende tabel zijn de sterke en zwakke punten evenals de kansen en bedreigingen samengevat weergegeven.

<u>Sterke punten</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rustig 2. Goede sociale cohesie 3. Veilig 4. Veel groen 5. Beschikbaarheid winkel 6. Goede verbinding openbaar vervoer 7. Verjonging van de wijk 8. Komst extra speelplekken 9. Veel wijkorganisaties	<u>Zwakke punten</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. Verkeerssituatie wijk West 2. Geluidsoverlast 3. Oversteken drukke wegen. 4. Onderhoud groen 5. Wijkcentrum niet herkenbaar als centrum voor de hele wijk 6. Ontbreken van een pinautomaat
<u>Kansen</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veiliger oversteken drukke verkeerswegen 2. Benutten van parken in de wijk 3. Ontmoeting tussen huidige en nieuwe bewoners van de wijk 4. Onderhoud groen samen met bewoners 5. Behoud open groenstrook bij Prunusplantsoen (geen verdere bebouwing)	<u>Bedreigingen</u> <ol style="list-style-type: none"> 1. Verkeer<ul style="list-style-type: none"> - Toename van snelheid en aantallen - Zwaar verkeer (Tractoren en vrachtwagens) 2. Vergrijzing 3. Bedrijvigheid en mogelijke hinder windturbines Nieuw Reijerwaard 4. Snelwegen: Overlast geluid en fijnstof

Hoofdstuk 5: Acties wijkprogramma West

In dit hoofdstuk staan de projecten en acties die moeten bijdragen aan de realisatie van de gewenste ontwikkelingen. Uitgangspunt is dat de acties realistisch en haalbaar zijn. De projecten en acties komen terug in de jaarplannen. In de jaarplannen wordt in beeld gebracht welke resultaten er al zijn geboekt en waar een extra inspanning op iets nodig is. De partij waar een * bij staat is initiatiefnemer voor de actie.

Samenwerken: “Bewoners aan Zet”

<i>Speerpunt</i>	<i>Project</i>	<i>Partners</i>	<i>Planning</i>
Bewoners wijk West werken actief aan projecten en activiteiten in hun eigen wijk	Bewoners worden actief betrokken bij activiteiten in de wijk en bepalen mede welke activiteiten noodzakelijk zijn.	Wijkregisseur ism leefbaarheidsteam * Bewoners Wijkoverleg	2018 - 2023
	Bespreken met bewoners wat zij nodig hebben om activiteiten in de wijk zelf uit te voeren.	Wijkregisseur ism leefbaarheidsteam * Bewoners Wijkoverleg	2018 - 2023
Samenwerking tussen organisaties in de wijk stroomlijnen	Inventariseren welke organisaties (professioneel – vrijwillig) in wijk West actief zijn	Wijkregisseur *	2018
	Met organisaties en bewoners in gesprek om te bepalen wat organisaties moeten leveren om bewoners in staat te stellen aan zet te komen	Wijkregisseur ism leefbaarheidsteam * Bewoners Wijkoverleg Organisaties	2018 – 2019
	Invoeren nieuw samenwerkingsmodel, waarbij bewoner aan zet is.	Wijkregisseur ism leefbaarheidsteam * Bewoners Wijkoverleg Organisaties	2019 – 2023

Samenleven

<i>Speerpunt</i>	<i>Project</i>	<i>Partners</i>	<i>Planning</i>
Wijk en (sport-) verenigingen met elkaar in verbinding brengen	School en verenigingen met elkaar in contact brengen. Tot stand brengen onderlinge communicatie.	Sportverenigingen * SenW Combinatiefunctionaris	2019
	Wijkbewoners en verenigingen met elkaar in contact brengen.	Sportverenigingen * Beweegmakelaar Wijkideeteam	2020
	Verkenning mogelijkheden beheer sportkantines overdag.	Sportverenigingen * SenW	2019
Versterken sociale verbanden: Losse bewoners die zich verenigen of aansluiten	Functie wijkcentrum verbreden	Riederborgh *	2019
	In gesprek met elkaar: per buurt op thema's die in die buurt leven.	SenW opbouwwerk *	2018 – 2023
	Faciliteren bewoners om samen activiteiten te doen.	WIT *	2018 – 2023

Verkeer

<i>Speerpunt</i>	<i>Project</i>	<i>Partners</i>	<i>Planning</i>
Veilig oversteken van drukke wegen: oa Burg. De Zeeuwstraat, Populierenlaan	Samen met bewoners mogelijkheden bepalen per locatie.	Gemeente verkeer * Wijkregisseur	2018
Minder hard rijden door de wijk: Burg. De Zeeuwstraat, Acaciastraat, Jasmijnstraat, Boksdorstraat	Bewoners ondersteunen op het elkaar aanspreken op gedrag.	SenW Opbouwwerk * Wijkregisseur Wijkoverleg	2018
	Mogelijkheden snelheidsbepalende maatregelen onderzoeken	Gemeente Verkeer * Wijkregisseur Wijkoverleg	2019
	Bij groot onderhoud de mogelijkheden voor stil asfalt onderzoeken.	Gemeente verkeer *	2018 – 2023
Minder vrachtwagenverkeer door de wijk	Tellingen doen van zwaar verkeer, zoals tractoren en vrachtauto's. Resultaten tellingen communiceren.	Gemeente verkeer *	2018
Veilige routes en routing – Sportverenigingen, scholen en zwembad in relatie tot druk op de wijk	Samen met school en bewoners zoeken naar oplossingen voor verkeerssituatie Klimop.	Gemeente verkeer * School De Klimop Bewoners Treubstraat eo	2018
	Routing fietsers Burg. De Zeeuwstraat. Onderzoek mogelijkheid om 2-richtingen fietspad te realiseren.	Gemeente verkeer * Wijkoverleg	2020

Veiligheid

<i>Speerpunt</i>	<i>Project</i>	<i>Partners</i>	<i>Planning</i>
Buurtpreventie West versterken	Werven van vrijwilligers ism Connect 2 Act & opbouwwerk	Buurtpreventie *	2018
	Campagne vormgeven: aanspreken doe je zo!	Buurtpreventie *	2019
Gebruik Whatsapp-groepen voor veilige buurten stimuleren	Behoeft aan WhatsApp-groepen peilen	Buurtpreventie * Wijkoverleg	2019
	Beheerdersrol beschrijven	Deelnemers App-groepen *	2019
	Plan van Aanpak	Buurtpreventie * iom politie	2019
Bevorderen van de veiligheid in de wijk voor senioren	Tips & Trucs-kaart maken (zoals BP Drievliet het Zand)	Buurtpreventie *	2020
	Donkere dagen offensief: preventieve communicatie om senioren bewust te maken van risico's.	Politie * Buurtpreventie Gemeente -T&H	2020
Veiligheid rondom sportverenigingen, scholen en zwembad vergroten	Plan van aanpak zomerse dagen zwembad (buitenbad).	SenW * Politie Gemeente OOV	2018
Behoeft peilen aan verlichting groene ruimten	Behoeft peilen verlichting randen parken onder direct omwonenden en gebruikers.	Wijkoverleg * Gemeente B&O	2020

Groen

<i>Speerpunt</i>	<i>Project</i>	<i>Partners</i>	<i>Planning</i>
Verbeteren milieusituatie in de wijk tav geluid en fijnstof	Gat in West dichtten.	Gemeente * Lucht & Geluid	2018 – 2020
	Herplant bomen langs rijksweg A 16	RWS *	???
	Mogelijkheden milieuzone onderzoeken.	Lucht & Geluid * Gemeente	2020
	Draagvlak creëren voor pleiten bij RWS voor 80 km zone op A15/A16.	Lucht & Geluid * Wijkoverleg	2019
Onderhoud Reyerpark verbeteren	Bankjes & bordje “Verboden voor honden” bij strandje Reyerpark	Gemeente B&O *	2018
	Meer handhaven op honden en paardenpoep	Gemeente T&H *	2018
	Toegang Reyerpark voor auto’s beperken	Gemeente B&O *	2019
	Opknappen speelplek	Gemeente B&O *	2019
	Natuurvereniging: bordjes bij de bomen voor excursie / rondleiding	Natuur-vereniging *	2019
	Vorm vinden voor betere terugkoppeling meldingen bij gemeente.	Gemeente B&O *	2018
Verminderen zwerfvuil omgeving Farel College	Samen met leerlingen Farel zwerfvuilacties houden.	Farel College Wijkoverleg Wijkregisseur *	2019
	Op fietsroute schooljeugd voorzieningen treffen waarmee jeugd gestimuleerd wordt afval netjes achter te laten (Gamification).	Gemeente B&O * iom Farel College	2020
Onderhoud Lohmanpark verbeteren	Verbeteren van het onderhoud van het park.	Gemeente B&O *	2018 – 2023
Woningvoorraad verduurzamen	Realiseren 3 “0 op de meter” – woningen in de Acaciastraat	Woonvisie *	2018
Groen in zelfbeheer	Met bewoners onderzoeken of bepaalde stukjes snippergroen door bewoners onderhouden kunnen worden. Op deze locaties de kwaliteit van het groen verbeteren zodat het aanzicht van de buitenruimte aantrekkelijker wordt.	Bewoners Gemeente B&O *	2019
	Sommige straten in West zijn nogal “stenig”. Met bewoners onderzoeken of omvorming tot groen mogelijk is, waarbij bewoners groen onderhouden.	Bewoners Gemeente B&O *	2020

Recreëren in de wijk

<i>Speerpunt</i>	<i>Project</i>	<i>Partners</i>	<i>Planning</i>
Versterking functies Lohmanpark	Onderzoeken hoe het Lohmanpark beter bereikbaar wordt voor de bewoners oa senioren zodat het park beter benut kan worden.	Riederborgh	2019
Dierenweide Lohmanpark toekomstbestendig maken	Beheer verbeteren o.a. door werven vrijwilligers.	Maxima *	2018
	Onderzoek behoefte gebruik Dierenweide door bewoners Riederborgh.	Riederborgh *	2018
Gebruik Reijerpark stimuleren	Beheer vlindertuin organiseren ism bewoners en NME-centrum	Gemeente B&O * ism NME	2019
	Reijerpark – Lohmanpark dag: Activiteiten in het park om bekendheid te vergroten en gebruik te stimuleren.	Gemeente * NME Wijkoverleg	2020
Herinrichting sportpark Reijerpark	Aanpassen inrichting sportpark Reijerpark	Gemeente * iom sportverenigingen	2018
	Bouw nieuwe sporthal de Wissel op sportpark Reijerpark	Gemeente Accommodatiebeheer *	2018
	Trimtoestellen plaatsen.	Sportverenigingen *	2018
Gebruik van sportpark Reijerpark door de wijk vergroten	Bekendheid mogelijkheden vergroten.	Gemeente Sportverenigingen *	2019
Hondenuitlaatplek aanleggen als buurtinitiatief	Hondenuitlaatplekken aanwijzen in overleg met hondenbezitters.	Wijkoverleg *	2020